

Пояснювальна записка

Модельну навчальну програму (далі - МНП) із зарубіжної літератури для 7 класу закладу загальної середньої освіти з українською мовою навчання розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» (2017 р.), Закону України «Про загальну середню освіту» (2020 р.), Державного стандарту базової середньої освіти (затверджений постановою Кабінету Міністрів від 30 вересня 2020 р. № 898). Ця програма є складовою частиною типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2021 р. № 235).

Пропоновану МНП зорієнтовано на реалізацію загальної мети мовно-літературної галузі, сформульованої в Державному стандарті базової середньої освіти так: «Метою мовно-літературної освітньої галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні і художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжної), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для забезпечення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень».

Відповідно до мети для базового навчання визначають такі завдання:

- залучати учнів до читання художньої літератури, розширювати коло їхніх читацьких уподобань за рахунок перлин світового красивого письменства;
- вчити школярів опрацьовувати художню літературу як засіб пізнання історії, навколишнього світу та особистості;
- передати уявлення про загальну логіку перебігу історії літератури від давнини до сьогодення;
- знайомити учнів з найвизначнішими літературними напрямками та поглиблювати їхні знання про літературні жанри та художні засоби;
- розвивати вміння школярів аналітично читати художні тексти, сприймати й використовувати у безпосередній життєвій діяльності відтворені в літературі моральні цінності та оцінки, а також висловлювати власну думку щодо прочитаного;
- розвивати критичне та абстрактне мислення, а також естетичний смак;
- удосконалювати рівень володіння українською мовою, а також спілкування й читання іноземними мовами;

- виховувати толерантність до думок інших людей, зокрема представників інших культур та традицій, а також зміцнювати здатність до міжкультурного діалогу.

Концепція запропонованої МНП із зарубіжної літератури для 8 класу закладу загальної середньої освіти спирається на низку положень, які відповідають сучасним викликам літературної освіти.

1. Особистісний підхід («учнецентризм»), який передбачає передусім спрямованість навчального процесу на всебічний розвиток особистості учня/учениці, творчий розвиток і забезпечення можливостей для самореалізації учня/учениці на врахування вікових особливостей школярів.

2. Естетичний принцип. Художня досконалість творів, їхнє значення для розвитку світової культури та формування ціннісних орієнтирів – один із найважливіших критеріїв включення того чи того тексту до НМТ.

3. Поєднання класичної та сучасної літератури. Художні твори, що увійшли до НМТ, належать до шкільного літературного канону, тобто до сукупності текстів, які вже понад чверть століття вивчаються в українських школах і пройшли випробування часом. Водночас є нагальна потреба осучаснити й розширити шкільний літературний канон за рахунок тих творів світового письменства, які ще не здобули сталої наукової оцінки, але припали до душі юним читачам.

4. Репрезентативний принцип. На відміну від предмета «Українська література», який охоплює найзначніші періоди та постаті рідної літератури, предмет «Зарубіжна література» вибірково знайомить з репрезентативними збірками різної тематики, жанрів, національних традицій тощо.

5. Підсилений етичний складник. Цей принцип у запропонованій МНП зумовлено тим, зі збільшенням свобод у суспільстві зростає потреба посилити відповідальність особистості за власний моральний вибір. І саме літературні твори з порушеними в них моральними питаннями та проблемами, дослідженням людських характерів, взаємин та суспільного життя надає для такого виховання величезні можливості, зокрема і для виховання толерантності й гуманізму. З огляду на те, що християнство має фундаментальне значення для розвитку європейської та української культури та моральних цінностей, а більшість включених до програми творів слов'янських, європейських та американських авторів у той чи той спосіб пов'язані з християнською моральною системою та образністю, до програми було введено рубрику «Біблія – духовна скарбниця людства», у якій звертається увага учнів на використання біблійних образів у світовій художній літературі та інших видах мистецтва.

6. Розширений українознавчий компонент. Традиційний для предмета «Зарубіжна література» українознавчий компонент у пропонованій МНП суттєво розширюється й концептуально доповнюється. По-перше, як і в попередніх програмах, твори зарубіжної літератури подаються у перекладах українською мовою, що збагачує українську мову учнів. По-друге, пропонована МНП включає тексти іншомовних авторів, які народились, певний час та/або все життя жили на українських територіях. Вивчення їхньої творчості слід розглядати не лише з точки зору естетичної значущості їхніх творів, а й з огляду на їхню належність багатокультурної спадщини України. Саме тому до МНП включено твори іншомовних письменників, пов'язаних з Україною. Слід наголосити. Що такі автори поєднують Україну зі світом, несуть своє уявлення про неї в інші культури.

7. Інтердисциплінарний потенціал курсу. Варто зазначити, що сучасна гуманітаристика, а також вища й шкільна освіта розвиваються в міждисциплінарній парадигмі. З огляду на це в НП враховано:

- ✓ зв'язок з предметом «Українська література», який реалізується через порівняння текстів, дослідження численних контактів українських авторів із зарубіжними, ознайомлення з працею майстрів перекладу та роботами дослідників української та зарубіжної літератур;
- ✓ перетини між українською та зарубіжною літературами у межах рубрики «Література рідного краю», репрезентованої творами регіональних письменників, які писали мовою національних меншин;
- ✓ зв'язок з вивченням іноземних мов, передусім за рахунок доручення уривків з оригіналів;
- ✓ зв'язок із всесвітньою історією та історією культури, що дозволяє вибудувати історико-культурний контекст художніх творів, що вивчаються;
- ✓ зв'язок літератури з різними видами мистецтва, що суттєво доповнює культурологічний контекст;
- ✓ зв'язок літератури з предметами природознавчого та суспільствознавчого циклів.

8. Академічна свобода вчителя. Можливості для її реалізації в рубриках НП як на рівні добору художніх творів («Зміст навчального предмета»), так і на рівні «видів навчальної діяльності».

НП містить пояснювальну записку та основну частину, у якій представлено очікувані результати навчання, зміст навчального предмета та види навчальної діяльності.

У рубриці «Очікувані результати навчання» (ОРН) враховано «Методичні рекомендації для розроблення модельних навчальних програм», згідно з якими ОРН – «це компетентності, яких набувають учні на певному етапі

освітнього процесу» та які «відображають обов'язкові результати навчання (загальні, конкретні орієнтири для оцінювання) з відповідної освітньої галузі, визначеної Державним стандартом базової середньої освіти».

У рубриці «Зміст навчального предмета» представлено теми основних розділів, короткі анотації до них, рекомендоване коло читання та додаткові орієнтири для вчителя, що стосуються теорії літератури, культурного контексту, між предметних зв'язків та українознавчого потенціалу предмету. Цей змістовий компонент програми вибудовано на основі концентричного принципу, доповненого лінійними елементами: програма починається з літературних явищ давнини й завершується творами другої половини ХХ - початку ХХІ ст.

Матеріал розділу викладено від теми до теми, в яких запропоновані твори, обов'язкові до читання.

Услід за пропонованими текстами даються додаткові орієнтири для вчителя:

- теорія літератури (ТЛ), де подано терміни, що дасть змогу опанувати матеріал предмета «Зарубіжна література»;
- культурний контекст (КК) висвітлює передусім зв'язки літератури з іншими видами мистецтва та явищами культури (пов'язаний із загальною культурологічною орієнтацією предмета);
- між предметні зв'язки (МЗ) – рубрика, що вияскравлює зв'язки літературної теми з матеріалом інших навчальних предметів;
- український мотив (УМ) – рубрика, що розкриває українознавчий потенціал предмета: зв'язки зарубіжних письменників з Україною, майстерність українських перекладачів, твори іншомовних авторів, біографічно пов'язаних з українськими територіями тощо.

Види навчальної діяльності враховують традиції вітчизняної методики й включають, окрім завдань для фронтальної, групової, парної та індивідуальної роботи, також елементи онлайн-діяльності. Різноманітні види навчальної діяльності забезпечують оптимальне наближення навчального матеріалу до учня і допомагають досягти очікуваних результатів навчання.

Отже, структурні компоненти програми взаємопов'язані: очікувані результати навчання досягаються в процесі вивчення відповідних художніх текстів за допомогою рекомендованих видів навчальної діяльності.

Загалом програма спрямована на те, аби поєднати наявний досвід викладання зарубіжної літератури з концептуальними засадами та стратегіями Нової української школи, а вироблений вітчизняною методикою інструментарій – із сучасними європейськими підходами.

7 клас

Рекомендовано 1,5 години на тиждень (52,5 години на рік)

Очікувані результати навчання	Зміст навчального предмета	Види навчальної діяльності
Вступ		
Учень/ учениця: <i>1) Сприйняття та комунікація:</i> свідомо застосовує прийоми активного слухання; самостійно передає за допомогою різних способів і засобів візуалізації власне розуміння почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), структуруючи інформацію; відповідає на запитання за змістом почутого повідомлення, акцентуючи увагу на важливих деталях. <i>2) Читання, аналіз, інтерпретація:</i> застосовує різні види критичного читання текстів науково-публіцистичного стилю, зокрема фрагментарних; використовує різні складники друкованого чи цифрового текстового джерела інформації для створення власного висловлювання про моральні цінності в літературних творах. <i>3) Висловлювання думок:</i> передає зміст прочитаного, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно, спираючись на власний читацький досвід; обстоює власну позицію щодо порушеної проблеми щодо моральних цінностей у літературному	Історія та вигадка в літературі Історія в літературі й література в історії. Відтворення історичних подій та історичних постатей у художніх творах. Історія та вигадка. Реальність у фантастичних творах. Моральні цінності у літературному зображенні історичних, незвичайних і фантастичних подій. Категорії літератури: прекрасне й потворне, героїчне, комічне й трагічне. ТЛ. Історизм. Уявлення про прекрасне й потворне, героїчне, комічне й трагічне. КК. Література та інші види мистецтва. МЗ. Література та історія та історія культури. УМ. Історичні та фантастичні події у творах українських письменників.	<i>1) Сприйняття та комунікація:</i> Аудіювання вступної інформації; переказ прочитаного тексту (стисло, докладно, вибірково, з творчим завданням, з уточненням, розвитком думки, емоційним повтором, уточненням, резюмуванням та іншим); формулювання запитань до почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); дискусія про зображення історії та вигадки в літературі, реальності та фантастики в літературі, моральні цінності в літературному зображенні; перегляд слайд-презентації щодо категорій літератури: прекрасне й потворне, героїчне, комічне й трагічне. <i>2) Читання, аналіз, інтерпретація:</i> Читання (вголос, мовчки, індивідуальне, ланцюжком, вибіркоче, виразне та інші); усний та письмовий переказ почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); створення власного висловлювання про зображення історії та вигадки в літературі, реальності та фантастики в літературних творах; перетворення текстової інформації на візуальну (таблиця, схема, діаграма); виконання завдань, спрямованих на опанування змісту літературознавчих понять («історизм», «категорія літератури», «прекрасне», «потворне», «героїчне», «комічне», «трагічне»).

зображенні історичних, незвичайних і фантастичних подій. 4) <i>Мова та мовлення:</i> аналізує окремі мовні явища в усному мовленні, текстах і робить висновки щодо функціонування та доцільності використання певних мовних одиниць.		3) <i>Висловлювання думок:</i> Нотування почутого/ прочитаного/ переглянутого; складання інфографіки по змісту категорій літератури; складання та обговорення переліків творів у зображенні історичних, незвичайних і фантастичних подій та порушених в них моральних питань для читання. 4) <i>Мова та мовлення:</i> Аналіз окремих мовних явищ в усному мовленні, прочитаних текстах; застосування в мовленні літературознавчих термінів («історизм», «категорія літератури», «прекрасне» й «потворне», «героїчне», «комічне» та «трагічне»).
Тема 1. Біблія – духовна скарбниця людства		
Учень/ учениця: 1) <i>Сприйняття та комунікація:</i> свідомо застосовує прийоми активного слухання; відповідає на запитання за змістом почутих/ прочитаних біблійних оповідей та притч, акцентуючи увагу на важливих деталях, зокрема художніх деталях у художньому тексті; обговорює актуальність почутого/ прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту), ідейно-тематичні та загальні естетичні особливості, зв'язок тексту із ситуацією спілкування; переказує біблійні оповіді із Старого та Нового Заповіту докладно, стисло, вибірково, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах відповідно до мети і ситуації спілкування; окреслює тематику і проблематику почутого/ прочитаного повідомлення, художнього тексту, медіа тексту для подальшої інтерпретації; самостійно складає і komponує складний план, доцільно використовує цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо. 2) <i>Читання, аналіз, інтерпретація:</i>	1.1. Зі Старого Заповіту Історія Йосипа Прекрасного. Моральні й психологічні причини розправи братів над Йосипом. Порятунк Йосипа з колодязя та його подальший шлях у Єгипті від раба до першого помічника фараона. Нова зустріч Йосипа з братами та прощення. Викриття заздрості й підступності в оповіді. Образ Йосипа як втілення цінностей віри, відданості, чесності й сили прощення. Інакомовний зміст колодязя. 1.2. З Нового Заповіту Божа матір. Дитинство Христа. Хрещення Ісуса Христа. Іоан Предтеча. Чудеса Ісуса Христа: примноження хлібів, зцілення десяти прокажених та повернення зору сліпому. Моральні цінності, утверджені в оповідах про чудеса Христа. Інакомовний зміст притчі	1) <i>Сприйняття та комунікація:</i> Аудіювання інформації, біблійних переказів та притч; переказ прочитаного тексту (стисло, докладно, вибірково, з уточненням, розвитком думки, емоційним повтором, уточненням, резюмуванням та іншим); формулювання запитань до почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); перегляд слайд-презентації на сюжети Старого та Нового Заповіту; виступ щодо тематики окремих біблійних переказів розгорнутий, логічно структурований, обґрунтований прикладами з прочитаних творів; складання і komponування складного плану. 2) <i>Читання, аналіз, інтерпретація:</i> Читання (вголос, мовчки, індивідуальне, ланцюжком, вибіркоче, виразне, оглядове, навігаційне та інші); усний та письмовий переказ почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); вправи за інтерактивними технологіями («Ажурна пилка», «Броунівський рух», «Займи позицію» та інші); виконання завдань на порівняння (біблійних переказів та ілюстрацій до них, біблійних переказів й знятих на їх основі кінострічки або мультиплікаційної стрічки); створення власного висловлювання про

співвідносить зміст сприйнятого біблійного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) з історичним, соціокультурним, мистецьким контекстом та сучасністю; коментує власні почуття під час читання текстів (зокрема науково-публіцистичного, художнього тексту, медіатексту) з історичним, соціокультурним, мистецьким контекстом та сучасністю; використовує різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення кола читацьких інтересів, аналізуючи християнські мотиви в літературі і мистецтві, демонструючи навички критичного мислення. <i>3) Висловлювання думок:</i> передає зміст прочитаного з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію; записує власне мовлення, використовуючи у разі потреби відповідні прийоми оптимізації викладу думок (різні графічні прийоми, скорочення, виділення тощо) та засоби мовної виразності; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; визначає переваги і недоліки власних написаних текстів і планує власний навчальний розвиток з урахуванням аналізу допущених помилок. <i>4) Мова та мовлення:</i> аналізує окремі мовні явища в біблійних переказах і робить висновки щодо функціонування та доцільності використання певних мовних одиниць;	про немилосердного боржника та про вівцю, яка заблукала. ТЛ. Поглиблення поняття про інакомовне значення художнього образу. КК. Біблійні сюжети та мотиви у літературі та мистецтві. МЗ. Література й давня історія, історія культури. УМ. Біблійні мотиви в українській літературі. Богоматір Оранта у Софії Київській.	моральні цінності в біблійних творах; створення за допомогою цифрових ресурсів власного повідомлення або презентації про християнські мотиви в літературі і мистецтві; виконання завдань, спрямованих на опанування змісту літературознавчих понять (поглиблення поняття про інакомовне значення художнього образу, розвиток понять «вічний образ», «притча»). <i>3) Висловлювання думок:</i> Перетворення текстової інформації на візуальну (таблиця, схема, діаграма тощо); створення власного недійного продукту (фото колаж, плакат, інфографіка, малюнок тощо) на підставі інформації про прочитані біблійні оповіді та притчі; створення власного письмового тексту (роздум про порушені в біблійних переказах та притчах моральні питання); аналіз власних написаних текстів, редагування написаного; дискусія за прочитаними біблійними переказами за притчами з обговоренням порушених в них моральних проблем. <i>4) Мова та мовлення:</i> Аналіз окремих мовних явищ в прочитаних текстах (біблійні крилаті вислови); відгук про твір мистецтва за біблійними мотивами; застосування в мовленні літературознавчих термінів («вічний образ», «інакомовлення», «притча»).
Тема 2. Історія в літературі		
Учень/учениця: <i>1) Сприйняття та комунікація:</i> свідомо застосовує прийоми активного слухання; відповідає на запитання за змістом почутих/	2.1. Легенда та балада Легенди та народні балади Легенди середньовічної Європи. Розвиток	<i>1) Сприйняття та комунікація:</i> Аудіювання інформації, легенд та балад; переказ прочитаного тексту (стисло, докладно, вибірково, з творчим завданням (ввести в зміст елементи опису, роздуму; розгорнути діалог з питання, що міститься в

прочитаних легенд, народних та літературних балад, акцентуючи увагу на важливих деталях, зокрема художніх деталях у художньому тексті; обговорює актуальність, жанрово-родову належність почутих або прочитаних легенд та балад, ідейно-тематичні та загальні естетичні особливості творів, зв'язок тексту із ситуацією спілкування та художнього тексту з певною епохою, творчістю митця; переказує сюжет почутих/ прочитаних легенд, народних та літературних балад (докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах) відповідно до мети і ситуації спілкування; самостійно складає і komponує складний план, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо; окреслює тематику і проблематику почутого/ прочитаного повідомлення, легенд, народних та літературних балад, медіа тексту для подальшої інтерпретації; аналізує стильову, жанрові, естетичні та мовні особливості легенд, народних та літературних балад та їх перекладів; використовує різні засоби художньої виразності у власному мовленні, обґрунтовуючи доцільність їх вибору. 2) <i>Читання, аналіз, інтерпретація:</i> застосовує різні види критичного читання текстів легенд та народних і літературних балад; співвідносить зміст легенд і балад з історичним та соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах легенд та балад проблем з урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту; знаходить спільне та різне в легендах та баладах за	жанру балади; його ознаки. Історія та фантазія в легендах і баладах. 3 легенд короля Артура. Меч і ковадло. Король Артур і лицарі Круглого столу. Втілення ідеалу лицаря та правителя в образі короля Артура. Ставлення Артура до друзів та ворогів. Казкові елементи в легенді про меч і ковадло. 3 народних балад. Як Робін Гуд став розбійником. Король Лір та його дочки. Історична основа й народна фантазія в баладах про Робіна Гуда. Критика суспільних стосунків середньовічної Англії в баладах про Робіна Гуда. Робін Гуд як уособлення народної мрії про героя, захисника від свавілля влади. Ставлення оповідача до Робіна Гуда. Втілення типу «шляхетного розбійника» в образі Робіна Гуда. Тема стосунків батьків і дітей у баладі про короля Ліра. Помилка короля Ліра; причини його трагедії. Образ дочок короля Ліра. Моральні вади Регани й Гонгорелли. Любов Корделії. Король Лір як символічна постать і «вічний образ» світової літератури. Літературні балади Фрідріх Шиллер (1759-1805).. Рукавичка Стислі відомості про автора. Історія створення балади «Рукавичка». Король та	тексті), з уточненням, розвиток думки, емоційним повтором, уточненням, резюмуванням та іншим); формулювання запитань до почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); перегляд слайд-презентації про жанрові особливості легенд та балад, короткі відомості про авторів літературних балад Ф.Шиллера, А.Мицкевича; виступ щодо тематики та проблематики легенд та балад (розгорнутий, логічно структурований, обґрунтований прикладами з прочитаних творів); складання і komponування складного плану, в тому числі з використанням цитат, характеристика літературних персонажів з прочитаних легенд та балад (король Артур, Робін Гуд, король Лір, Регана, Гонгорелла та Корделія, Делорж, Кунігунда, княжна Світязя та інші) з обґрунтуванням цитатним матеріалом; власне висловлювання з використанням засобів художньої виразності (епітети, метафори, порівняння, гіперболи). 2) <i>Читання, аналіз, інтерпретація:</i> Читання (вголос, мовчки, індивідуально, ланцюжком, вибірково, виразне, за ролями, оглядове, навігаційне та інші); усний та письмовий переказ почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); коментування прочитаних легенд та балад, власних вражень від прочитаного; створення власного медіа продукту на основі прочитаних творів («хмари тегів», пост в соціальні мережі, плакат, комікс та інше); порівняння оригіналів та перекладів творів або уривків, жанрових особливостей, тематики, проблематики; розпізнавання композиційних прийомів (обрамлення, кільцева композиція), зображувально-виразальні засоби (гіпербола, метафора, постійний епітет, порівняння, символ); виконання завдань на порівняння (фольклорної та літературної балад, різних перекладів художнього твору, літературного твору та ілюстрації до нього, літературного твору та знятої на його основі кінематографічної або мультиплікаційної стрічки, образів балад (Делорж – Кунігунда, Робін Гуд –
---	---	--

тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо; розпізнає в тексті легенд та балад, як народних, так і літературних, зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю; характеризує особливості структури тексту легенд та балад, визначаючи функції та роль композиції обрамлення, кільцевої композиції, мовних засобів у ньому; коментує власні почуття під час читання текстів легенд та балад і враження від прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційно-естетичне сприйняття тексту; пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах), зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах; використовує різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення кола читацьких інтересів, аналізуючи легенди та балади, демонструючи навички критичного мислення; на основі прочитаного створює власний або колективний медійний продукт. 3) <i>Висловлення думок:</i> передає зміст прочитаного з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію; записує власне мовлення, використовуючи у разі потреби відповідні прийоми оптимізації викладу думок (різні графічні прийоми, скорочення, виділення тощо) та засоби мовної виразності; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; організовує та проводить дискусію (онлайн-дискусію), бере участь в обговоренні суспільно важливих проблем, порушених в текстах легенд та балад; визначає переваги і недоліки власних	його двір в баладі. Жорстокість Кунігунди. Моральні якості Делоржа; сенс його вчинку. Адам Міцкевич (1798-1855). Світязь Стислі відомості про автора. А.Міцкевич та Україна. Історичний контекст балади «Світязь». Історія походження озера у творі. Боротьба за свободу. Природний світ і фантастичні елементи у творі. ТЛ. Балада. Символ. Поглиблення поняття «вічні образи». КК. Кіноекранізація «Робін Гуд». Поезії А.Міцкевича й балади Фредеріка Шопена для фортепіано. Мультиплікаційна стрічка «Втрачене місто Світязь». УМ. Українські перекладачі зарубіжних балад. Ілюстрації українських художників до легенд та балад. МЗ. Історія. Історія культури. Етнографія. Природознавчі науки.	шериф Ноттінгенський, Регана, Гонорелла – Корodelія, король Лір на початку та в кінці балади тощо), персонажів або сюжетів кількох балад; природного світу і фантастичних елементів у творі); вправи за інтерактивними технологіями («Ажурна пилка», «Акваріум», «Броунівський рух», «Займи позицію» та інші); створення власних альтернативних варіантів розвитку подій в легендах та баладах; створення власних альтернативних варіантів розвитку подій в легендах та баладах; створення за допомогою цифрових ресурсів власного повідомлення або презентації про відображення сюжетів та мотивів легенд та балад в літературі і мистецтві; виконання завдань, спрямованих на опанування змісту літературознавчих понять («легенда», «балада», «літературна балада», «символ», поглиблення понять «вічний образ», «антитеза», «гіпербола», «композиція»). 3) <i>Висловлювання думок:</i> Перетворення текстової інформації на візуальну (таблиця, схема, діаграма тощо); створення власного письмового мовлення (роздум про порушені в прочитаних баладах та легендах питання або власна балада чи легенда); завдання на визначення та/або створення рим, порівнянь, метафор, епітетів, символів – з подальшим коментуванням їхньої художньої ролі; завдання на застосування антитези, кільцевої композиції, символів; відгук від про твір мистецтва за мотивами легенд та балад; аналіз власних написаних текстів або висловлювання, редагування написаного. 4) <i>Мова та мовлення:</i> Аналіз окремих мовних явищ в прочитаних текстах (символи, фразеологізми («кинути рукавичку», «зустріч за круглим столом»); відгук про твір мистецтва за мотивами легенд та балад; складання вільних асоціацій, «карти знань», список дивних ідей та інших вправ за різноманітними стратегіями, зокрема в технології критичного мислення (сенкан, діаманта та інші); застосування в мовленні
--	--	--

написаних текстів і планує власний навчальний розвиток з урахуванням аналізу допущених помилок. <i>4) Мова та мовлення:</i> аналізує окремі мовні явища в текстах легенд та балад і робить висновки щодо функціонування та доцільності використання певних мовних одиниць; взаємодіє з іншими особами, використовуючи твори мистецтва для створення власних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); використовує різноманітні стратегії для продукування нових мистецьких ідей, використовує і доопрацьовує ідеї інших осіб на засадах академічної доброчесності.		літературознавчих термінів («легенда», «балада», «літературна балада», «символ», «вічний образ», «антитеза», «гіпербола», «композиція»).
Учень/ учениця: <i>1) Сприйняття та комунікація:</i> свідомо застосовує прийоми активного слухання; відповідає на запитання за змістом прочитаних/ почутих історичних романів та повістей, акцентуючи увагу на важливих деталях, зокрема художніх деталях у художніх текстах; обговорює актуальність, жанрово-родову належність почутих або прочитаних історичних творів, їх ідейно-тематичні та загальні естетичні особливості, зв'язок тексту із ситуацією спілкування та художнього тексту з певною епохою, творчістю митця; переказує сюжет почутих/ прочитаних ключових епізодів, вибраних епізодів, окремих розділів історичних творів (докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах) відповідно до мети та ситуації спілкування; самостійно складає і komponує складний план, дає характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо; окреслює тематику і проблематику почутого/ прочитаного повідомлення, історичних літературних творів, медіатексту для подальшої інтерпретації;	2.2. Історичні постаті й події в літературі Історичний роман: романтика минулого Вальтер Скотт. Айвенго Стислі відомості про автора. Вальтер Скотт як засновник жанру історичного роману в європейській літературі. Особливості романів Скотта. Історія створення роману «Айвенго». Зображення історичних подій та постатей у романі; відображення реалій середньовічного суспільства. Лицарська культура й лицарський кодекс честі. Айвенго й Чорний Лицар як взірцеві лицарі. Втілення зворотного боку лицарства, жорстокої сваволі та егоїзму в образі Бріана де Буагільбера. Жіночі образи в романі; лицарський культ Прекрасної Дами. Критика національної й релігійної нетерпимості в романі. Олександр Дюма (1802-1870). Три мушкетери	<i>1) Сприйняття та комунікація:</i> Аудіювання інформації, історичних романів та повістей; переказ прочитаного тексту (стисло, докладно (детально), вибірково, з творчим завданням (ввести в зміст елементи опису, роздуму; розгорнути діалог з питання, що міститься в тексті, резюмуванням, розвитком думки, емоційним повтором, уточненням та іншим); формулювання запитань до почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, і парах, групах); перегляд слайд-презентації про жанрові особливості творів на історичну тему, про короткі відомості про авторів творів на історичну тематику В.Скотта, О.Дюма, Г.Сенкевича, А.Франк, про факти історії, пов'язані з творами, що вивчаються (хрестові походи епохи середньовіччя, Франція в перші десятиліття XVII ст., Військо Запорізьке в першій половині XVII ст., національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького 1648-1657 рр., Голокост); виступ щодо тематики та проблематики історичних творів про лицарство, мушкетерів, козацтво, Голокост (розгорнутий, логічно структурований, обґрунтований прикладами з прочитаних творів); складання і komponування складного пану, в тому числі і з використанням цитат; характеристика літературних персонажів з прочитаних історичних творів (Айвенго, Седрик Сакс, Бріан де Буагільбер, Чорний Лицар, леді

аналізує стилеві, жанрові, естетичні та мовні особливості історичних романів та повістей та їх перекладів; визначає достовірність, новизну, несуперечливість зображення історичних подій та постатей, що зображуються в історичних літературних творах, відповідність своїм переконанням, поглядам; доречно використовує цитати з різних джерел (зокрема художніх текстів, медіатекстів) для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; використовує різні засоби художньої виразності у власному мовлені, обґрунтовуючи доцільність їх вибору. <i>2) Читання, аналіз, інтерпретація:</i> застосовує різні види критичного читання текстів історичних романів та повістей; співвідносить зміст літературних творів на історичну тематику з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах історичних творів проблем з урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту з урахуванням взаємозв'язків з українською історією; розмежовує в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) фактичну історичну інформацію, суб'єктивні судження та прихований підтекст, наводить аргументи для спростування або підтвердження суджень, коментує підтекст, наводить приклади з особистого а суспільного досвіду; проекціює емоційно-чуттєвий досвід персонажів історичних творів на власну поведінку, переконання, ставлення та цінності; знаходить спільне і різне в історичних творах за тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо; розпізнає в тексті історичних романів та повістей, зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю;	Стислі відомості про письменника. О.Дюма як автор історично-пригодницьких романів. Французька історія та королівський двір у романі «Три мушкетери». Романтика пригод у творі. Образ д'Артаньяна та його друзів; їхня дружба, відданість і боротьба з ворожими силами. Образ Констанції Бонасьє та Міледі. Кохання й зрада в романі. 2.3. Українська історія у творах іншомовних авторів України та зарубіжних письменників Генрік Сенкевич (1846-1916). Вогнем і мечем Стислі відомості про автора. Зображення в романі «Вогнем і мечем» національно-визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького. Постать Богдана Хмельницького в романі. Лінія кохання у творі. 2.4. Трагічні сторінки історії ХХ ст. у документальній літературі Анна Франк (1929-1945). Щоденник Анна Франк – жертва Голокосту. Біографічний та історичний контекст її «Щоденника». Зображення життя переслідуваними нацистами євреїв очима дівчинки-підлітка. Внутрішній моральний опір оповідачки злочинному анти людяному	Ровена, Ребека, д'Артаньян та його друзі, Констанція Бонасьє, Міледі, Ян Скетуский, Олена Курцевич, Анна та інші) з обґрунтуванням цитатним матеріалом; характеристика історичних постатей, зображених в літературному творі (Річард Левове Серце, кардинал Рішельє, Богдан Хмельницький, Ярема Вишневецький); порівняльна характеристика літературних персонажів (Айвенго та Бріан де Буагільбер, леді Ровена та Ребека, Констанція Бонасьє та Міледі), складання колективної характеристика (мушкетери, лицарі, козаки); порівняння зображення історичних подій та особистостей в історичній науці і літературі; виконання завдань на порівняння (літературного твору та ілюстрації до нього, літературного твору й знятої на його основі кінематографічної стрічки); власне виловлювання з використанням засобів художньої виразності (епітети, метафори, порівняння, символи). <i>2) Читання, аналіз, інтерпретація:</i> Читання (вголос, мовчки, індивідуальне, ланцюжком, вибіркове, виразне, навігаційне та інші); усний та письмовий переказ почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); коментування прочитаних творів на історичну тему, власних вражень від прочитаного; створення власного висловлювання на основі прочитаних історичних творів; створення власного медіа продукту на основі історичних романів і повістей («хмари тегів», пост в соціальні мережі, плакат, бук трейлер, скрайбінг та інше); вправи за інтерактивними технологіями («Ажурна пилка», «Акваріум», «Броунівський рух», «Займи позицію» та інші); порівняння оригіналів та перекладів творів або уривків, жанрових особливостей, тематики, проблематики історичних творів; розпізнання композиційних прийомів, прийомів створення літературного персонажа, колективного портрету, зображувально-виражальні засоби (метафора, постійний епітет, порівняння, символ); створення власних альтернативних варіантів розвитку подій в прочитаних творах; створення за
---	---	---

характеризує особливості структури тексту історичного роману та повісті, визначаючи функції та роль композиції, мовних засобів у ньому; коментує власні почуття під час читання творів про історичні події та постаті і враження від прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційно-естетичне сприйняття тексту; пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах), зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах; використовує різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення кола читачських інтересів, аналізуючи історичні літературні твори, демонструючи навички критичного мислення; на основі прочитаного створює власний або колективний медійний продукт. <i>3) Висловлювання думок:</i> передає зміст прочитаного з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію; записує власне мовлення, використовуючи у разі потреби відповідні прийоми оптимізації викладу думок (різні графічні прийоми, скорочення, виділення тощо) та засоби мовної виразності; оформлює власне висловлювання з дотриманням принципів академічної доброчесності; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; організовує та проводить дискусію (онлайн-дискусію), бере участь в обговоренні суспільно важливих проблем, порушених в текстах історичних творів; виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; визначає переваги і недоліки власних написаних	тиску нацистської ідеології. ТЛ. Поняття «історичний роман», «історична повість», «інтрига», «документальна література», «щоденник». Поглиблення поняття «антитеза», «героїчне». КК. Історична тема в живописі. Картина Ежена Делакруа за мотивами роману «Айвенго». Образи запорожців у живописі. Кіноекранізації романі «Айвенго» та «Вогнем і мечем». УМ. Історична тематика в українській літературі. МЗ. Література та історія, фольклор, етнографія, архітектура, історія культури.	допомогою цифрових ресурсів власного повідомлення або презентації про відображення історичних подій та особистостей в літературі і мистецтві; виконання завдань, спрямованих на опанування змісту літературознавчих понять («історичний роман», «історична повість», «інтрига», «національний колорит», «документальна література», поглиблення поняття «антитеза», уявлень про «героїчне»). <i>3) Висловлювання думок:</i> Перетворення текстової інформації на візуальну (таблиця, схема, діаграма тощо); доповнення/ змінювання/ створення діалогів та монологів або переробка монологів в діалоги та діалогів в монологи, щоденника в розповідь від третьої особи; створення власного письмового мовлення (характеристика персонажу, порівняльна характеристика персонажів, колективний портрет, роздум про порушені в історичних творах проблеми, написання власного щоденника); завдання на застосування антитези, національного колориту, елементів щоденника; відгук про твір мистецтва за мотивами прочитаних творів на історичну тему; дискусія за проблематикою історичних творів; аналіз власних написаних текстів або висловлювання, редагування написаного. <i>4) Мова та мовлення:</i> Аналіз окремих мовних явищ в прочитаних текстах (символи, фразеологізми, крилаті вислови («вогнем і мечем», «як три мушкетери», «Один за всіх, всі за одного» тощо); відгук про твір мистецтва за мотивами прочитаних історичних романів та повістей; складання асоціативної хвилі, ментальної карти, щоденника подвійних записів та інших вправ за різноманітними стратегіями, зокрема в технології критичного мислення (сенкан, діаманта, ромашка Блума, «шість капелюхів» та інші); аналіз та порівняння авторського стилю авторів історичних творів; застосування в мовленні літературознавчих термінів («історичний роман», «історична повість», «інтрига», «національний колорит», «антитеза»,
---	--	---

текстів і планує власний навчальний розвиток з урахуванням аналізу допущених помилок. 4) <i>Мова та мовлення:</i> аналізує окремі мовні явища в текстах історичних романів та повістей і робить висновки щодо функціонування та доцільності використання певних мовних одиниць; взаємодіє з іншими особами, використовуючи твори мистецтва для створення власних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); використовує різноманітні стратегії для продукування нових мистецьких ідей, використовує і допрацьовує ідеї інших осіб на засадах принципів академічної доброчесності; досліджує власне мовлення, аналізує основні риси авторського стилю тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для вдосконалення власного стилю мовлення.		«героїчне», «документальна література»).
Тема 3. Незвичайне та фантастичне в літературі		
Учень/учениця: <i>1) Сприйняття та комунікація:</i> свідомо застосовує прийоми активного слухання; відповідає на запитання за змістом почутих/ прочитаних детективних та фентезійних творів, акцентуючи увагу на важливих деталях у художньому тексті; обговорює актуальність, жанрово-родову належність почутих або прочитаних детективних та фентезійних творів, їх ідейно-тематичні та загальні естетичні особливості, зв'язок тексту із ситуацією спілкування та художнього тексту з певною епохою, творчістю митця; переказує сюжет почутих/ прочитаних детективних оповідань та ключові епізоди творів фентезі (докладно, стисло, вибірково, творчо, акцентуючи увагу на змісті в цілому, на окремих важливих деталях або фрагментах) відповідно до мети і ситуації спілкування; самостійно складає і komponує складний план, дає	3.1. Незвичайні історії: класика детектива Едгар Алан По (1809-1849). Золотий жук Стислі відомості про автора. Жанр детективу; його ознаки. Особливості детективних творів Е.А.По. Пошуки скарбу в оповіданні «Золотий жук». Риси характеру Лєграна. Композиційний прийом «розповіді в розповіді». Функції оповідача у творі. Артур Конан Дойл (1859-1930). Пістрява стрічка Стислі відомості про автора. Загальна характеристика серії детективів про Шерлока Холмса. Специфіка побудови	<i>1) Сприйняття та комунікація:</i> Аудіювання інформації, детективних та фентезійних творів; переказ прочитаного тексту (стисло, докладно (детально), вибірково, з творчим завданням (ввести в зміст елементи опису, роздуму; розгорнути діалог з питання, що міститься в тексті), резюмуванням, розвитком думки, емоційним повтором, уточненням та іншим); формулювання запитань до почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах); перегляд слайд-презентації про короткі відомості про авторів детективних та фентезійних творів Е.А.По, А.К.Дойла, А.Крісті, Н.Геймана, Д.В.Джонс; виступ щодо тематики та проблематики детективних оповідань та фентезійних романів (розгорнутий, логічно структурований, обґрунтований прикладами та цитатами з прочитаних творів); складання і komponування складного плану, в тому числі цитатного; характеристика літературних персонажів (Шерлок Холмс, Вотсон, міс Марпл, Лєгран, Пітер, Сьюзен, Люсі, Едмонд, Певенсі, Аслан, дівчина-зірка, Софі та інші) з обґрунтуванням

характеристику персонажів літературного твору, доцільно використовуючи цитати, скорочення, умовні позначення, символи тощо; вирізняє невербальні засоби, які сприяють розумінню не вираженого вербально змісту повідомлення на прикладах методу дедукції з детективних оповідань; окреслює тематику і проблематику почутого/ прочитаного повідомлення, детективних і фентезійних літературних творів, медіа тексту для подальшої інтерпретації; аналізує стильові, жанрові, естетичні та мовні особливості детективних та фентезійних оповідань і романів; пояснює причини відповідного емоційного стану в типових життєвих ситуаціях; доречно використовує цитати з різних джерел (зокрема художніх текстів, медіатекстів) для підтвердження та увиразнення власних поглядів, ідей, переконань; позитивно впливає на емоційний стан учасників групової комунікації, цінуючи власну культурну традицію та виявляючи повагу до інших; знаходить потрібну інформацію, відому або нову, в одному чи кількох джерелах (зокрема художніх текстах, медіатекстах) і використовує її відповідно до самостійно визначених цілей. 2) <i>Читання, аналіз, інтерпретація:</i> застосовує різні види критичного читання текстів детективного та фентезійного жанрів; співвідносить зміст літературних творів у жанрі детективу та фентезі з історичним і соціокультурним контекстом, світоглядною позицією автора; коментує та обґрунтовує актуальність порушених в одному чи кількох текстах детективних та фентезійних творів проблем з урахуванням власного досвіду та культурно-історичного контексту з урахуванням взаємозв'язків з українською історією; розмежовує в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті) фактичну інформацію, суб'єктивні	детективного сюжету у творах А.Конан Дойла. Унікальні аналітичні здібності Шерлока Холмса, його внутрішня шляхетність, боротьба за справедливість та співчуття скривдженим. Образ доктора Ватсона – вірного товариша й «наївного учня». Агата Крісті (1890-1976). «Вівторковий вечірній клуб» Стислі відомості про письменницю. Міс Марпл і Еркюль Пуаро як наскрізні персонажі детективних циклів А.Крісті. Критика суспільства й вад людської природи у творі «Вівторковий вечірній клуб». Характер міс Марпл; її детективний талант і відданість моральним цінностям. ТЛ. Поняття «детектив», «оповідач», «сюжетні елементи», «детективна інтрига». Початкові уявлення про наскрізних персонажів та цикли літературних творів. КК. Екранізація «Золотого жука» Е.А.По. Кінематографічна шерлокіана. УМ. Детективний жанр в українській літературі. МЗ. Література та історія, інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут». 3.2. Фантастичні історії Клайв Стейплз Льюїс (1898-1963). Лев, Чаклунка і стара шафа	цитатним матеріалом; порівняльна характеристика літературних персонажів (Шерлок Холмс і Вотсон, Шерлок Холмс і Лестрейд, Аслан і Біла Відьма); власне висловлювання з використанням засобів художньої виразності (епітети, метафори, порівняння). 2) <i>Читання, аналіз, інтерпретація:</i> Читання (вголос, мовчки, індивідуальне, ланцюжком, вибіркове, виразне, прогнозоване, коментоване, оглядове, навігаційне, за ролями та інші); усний та письмовий переказ почутого/ прочитаного/ переглянутого (індивідуально, в парах, групах, від імені персонажа); коментування прочитаних творів детективного та фентезійного жанрів, створення власного висловлювання на основі прочитаних творів; створення власного медіа продукту на основі детективних, фентезійних романів та оповідань («хмари тегів», постер, плакат, бук трейлер, скрайбінг та інші); вправи за інтерактивними технологіями («Ажурна пилка», «Акваріум», «Броунівський рух», «Займи позицію» та інші); порівняння жанрових особливостей, тематики, проблематики детективних, фентезійних творів; розпізнання композиційних прийомів, прийомів створення літературного персонажа, зображувально-виразні засоби (метафора, епітет, порівняння, символ); створення власних альтернативних варіантів розвитку подій в прочитаних творах; створення за допомогою цифрових ресурсів власного повідомлення або презентації про відображення прочитаних детективів та фентезі в літературі і мистецтві; виконання завдань, спрямованих на опанування змісту літературознавчих понять («детектив», «оповідач», «фентезі», «елементи сюжету», «детективна інтрига»), уявлень про наскрізних персонажів та цикли літературних творів. 3) <i>Висловлювання думок:</i> Перетворення текстової інформації на візуальну (таблиця, схема, діаграма, карта тощо); створення власного письмового мовлення (характеристика
--	--	---

судження та прихований підтекст, наводить аргументи для спростування або підтвердження суджень, коментує підтекст, наводить приклади з особистого та суспільного досвіду; проекціює емоційно-чуттєвий досвід персонажів детективів та генезі на власну поведінку, переконання, ставлення та цінності; знаходить спільне та різне в детективних та фентезійних творах за тематикою, проблематикою, стилем, мовним оформленням, структурою, часом створення тощо; розпізнає в тексті детективної та фентезійної літератури зображувально-виражальні засоби, ознаки авторського стилю; характеризує особливості структури тексту детективу та фентезі, визначаючи функцію та роль композиції, мовних засобів у ньому; коментує власні почуття під час читання творів і враження від прочитаного, аналізує вплив виражальних засобів на емоційно-естетичне сприйняття тексту; пропонує варіанти інтерпретації образів, подій і ситуацій у текстах (зокрема художніх текстах, медіатекстах), зважаючи на потенційну множинність прочитання в різних контекстах; використовує різні ресурси, зокрема цифрові, для розширення кола читацьких інтересів, аналізуючи детективні та фентезійні твори, демонструючи навички критичного мислення; на основі прочитаного створює власний або колективний медіа продукт. 3) <i>Висловлювання думок:</i> передає зміст прочитаного з кількох джерел, узагальнюючи, скорочуючи, доповнюючи словесно інформацію; записує власне мовлення, використовуючи у разі потреби власні прийоми оптимізації викладу думок (різні графічні прийоми, скорочення, виділення тощо) та засоби мовної виразності; оформлює власне висловлення з дотриманням	Стислі відомості про письменника. Задум циклу «Хроніки Нарнії». Ознаки жанру фентезі. Чарівна країна Нарнія та її мешканці у книзі «Лев, Чаклунка і стара шафа». Зображення боротьби добра і зла у творі; образи Лева Аслана та Білої Чарівниці. Образи дітей; їхнє моральне дорослішання в Нарнії. Зрада й спокута Едмунда. Християнські ідеї та міфологічні мотиви в повісті. Ніл Гейман (нар.1960). Зоряни пил Стислі відомості про письменника. Тема пошуку мрії у творі «Зоряний пил». Внутрішні зміни головного героя упродовж його подорожі Чарівною Країною. Протиставлення справжнього й ілюзорного кохання у творі. Образ дівчинки-зірки. Фантастичні персонажі та їхні функції в сюжеті. Традиції фентезі у творі. Діана Вінн Джонс (1934-2011). Мандрівний замок Хаула Стислі відомості про авторку. Казкова країна Інгарія. Пригоди зачарованої Софі на шляху до її звільнення. Чарівник Хаул та його мандрівний замок. Зіткнення темних і світлих сил в романі. ТЛ. Поняття «Фентезі». КК. Екранізація «Хронік Нарнії» К.С.Льюїса та «Зоряного пилу» Н.Геймана. Анімаційний	персонажу, порівняльна характеристика персонажів, роздум про порушені в прочитаних творах проблеми); доповнення/ змінювання/ створення діалогів та монологів або переробка монологів в діалоги та діалогів в монологи; відгук про твір мистецтва за мотивами прочитаних творів детективного та фентезійного жанрів; дискусія за проблематикою прочитаних творів; аналіз власних написаних текстів, або висловлювання, редагування написаного. 4) <i>Мова та мовлення;</i> Аналіз окремих мовних явищ в прочитаних текстах (символи, крилаті вислови); відгук про твір мистецтва за мотивами прочитаних творів детективу та фентезі; складання асоціативної карти, ментальної схеми, щоденника подвійних записів та інших вправ за різноманітними стратегіями, зокрема в технології критичного мислення (сенкан, діаманта, фішбоун, «шість капелюхів» та інші); імпровізаційні вправи з текстом (фанфік, колаж, бук трейлер, сценарій кінофільму, комікс); застосування в мовленні літературознавчих термінів («детектив», «оповідач», «фентезі», «елементи сюжету», «детективна інтрига», «цикл літературних творів»).
---	---	---

принципів академічної доброчесності; складає та оформлює власні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) різних типів, стилів і жанрів відповідно до усталених словотвірних, лексичних, орфографічних, граматичних, пунктуаційних і стилістичних норм; організовує та проводить дискусію (онлайн-дискусію), бере участь в обговоренні суспільно важливих проблем, порушених в текстах детективів та фентезі; виконує різні ролі у груповій онлайн-комунікації, обирає потрібні стратегії співпраці в різних ситуаціях спілкування; визначає переваги і недоліки власних написаних текстів і планує власний навчальний розвиток з урахуванням аналізу допущених помилок; <i>4) Мова та мовлення:</i> аналізує окремі мовні явища в текстах детективів і фентезі і робить висновки щодо функціонування та доцільності використання певних мовних одиниць; взаємодіє з іншими особами, використовуючи твори мистецтва для створення власних текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів); використовує різноманітні стратегії для продукування нових мистецьких ідей, використовує і доопрацьовує ідеї інших осіб на засадах академічної доброчинності; досліджує власне мовлення, аналізує основні риси авторського стилю тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) для вдосконалення власного стилю мовлення.	фільм «Мандрівний замок». УМ. Українське фентезі. МЗ. Література та культура. Історія та міфологія.	
---	--	--